

ZADANIA W ZAKRESIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII (OZE) - WYMAGANIA BEZPIECZEŃSTWA W ZAKRESIE EKSPLOATACJI JEDNOSTEK WYTWÓRCZYCH PRACUJĄCYCH NA SYSTEM DYSTRYBUCYJNY

Z uwagi na wzrastającą rolę w mixie energetycznym odnawialnych źródeł energii opartych na farmach fotowoltaicznych i wiatrowych w ramach czynności kontrolnych ocenione zostaną zagrożenia elektryczne związane z możliwością porażeń w sieciach stało i zmiennoprądowych występujące np. w przestrzeniach wewnętrznych gondoli turbin wiatrowych oraz zagrożenia pożarowe związane z eksploatacją farm fotowoltaicznych z których moc jest generowana bezpośrednio na system dystrybucji energii elektrycznej.

Skontrolowana zostanie organizacja prac eksploatacyjnych, prac pomocniczych oraz specjalistycznych prac serwisowych, a także prowadzenie eksploatacji urządzeń energetycznych w procesach wytwarzania energii elektrycznej generowanej na system dystrybucyjny w farmach wiatrowych i fotowoltaicznych.

Kontrole obejmą zasady organizacji pracy w zakresie montażu tego rodzaju źródeł wytwórczych oraz prowadzenia ich obsługi ruchowej, a także zasad bezpiecznej eksploatacji z uwzględnieniem oceny procedur zapobiegania awaryjnym odstawieniom od systemu dystrybucji energii elektrycznej np. wskutek pożarów oraz niekorzystnych warunków pogodowych.

Ponadto celem kontroli prowadzonych w opisanych wyżej źródłach wytwórczych pracujących bezpośrednio na system dystrybucji energii elektrycznej będzie ocena funkcjonowania regulacji prawnych po zmianie stanu prawnego związanego z nowelizacją ustawy *Prawo Energetyczne* (obowiązującej od 03.07.2021 r.) oraz zmian w zakresie zasad organizacji prac, jakie wynikają z wejścia w życie:

- rozporządzenia Ministra Energii z dnia 28 sierpnia 2019 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy urządzeniach energetycznych oraz
- rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 1 lipca 2022 r. w sprawie szczegółowych zasad stwierdzania posiadania kwalifikacji przez osoby zajmujące się eksploatacją urządzeń, instalacji i sieci.

Planowana liczba kontroli:

- Farmy wiatrowe
 24 kontrole
- Farmy słoneczne
 34 kontrole

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
OIP Katowice

▶ WYMAGANIA BEZPIECZEŃSTWA W ZAKRESIE EKSPLOATACJI JEDNOSTEK WYTWÓRCZYCH ZASILANYCH PALIWAMI STAŁYMI (WĘGIEL, BIOMASA, PALIWA RDF) I GAZOWYMI W CIEPŁOWNIACH I ELEKTROCIEPŁOWNIACH

W 2024 r. Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadzi kontrole w obszarze wytwarzania energii elektrycznej. Kontrolą będą objęte źródła wytwórcze pracujące na system dystrybucji energii elektrycznej, w których energia elektryczna jest wywarzana w procesach technologicznych spalania węgla, biomas, paliw RDF, jak również w procesach spalania paliw gazowych.

Uzasadnieniem do podjęcia działań kontrolnych w źródłach wytwórczych pracujących na system dystrybucyjny jest wprowadzanie na coraz szerszą skalę paliwa RDF oraz powrót do spalania różnych rodzajów biomas w ciepłowniach i elektrociepłowniach, co wynika ze zmniejszania udziału paliw kopalnych w procesach wytwarzania energii elektrycznej. Z tego powodu powstają nowe problemy w obszarze bhp, związane z eksploatacją urządzeń energetycznych i ze wzrostem zagrożeń pożarowo – wybuchowych. Dodatkowo ujawniają się zagrożenia czynnikami biologicznymi związanymi z wprowadzaniem nowych rodzajów paliw.

Celem zadania będzie kontrola zasad organizacji prac eksploatacyjnych, prac pomocniczych oraz specjalistycznych prac serwisowych, a także prowadzenia eksploatacji urządzeń energetycznych w procesach wytwarzania energii elektrycznej w procesach spalania różnych rodzajów paliw. Z uwagi na specyfikę zagrożeń związanych z wprowadzeniem do strumienia paliwa różnych rodzajów biomas, paliwa RDF oraz paliw gazowych kontrole prowadzone w źródłach wytwórczych stosujących tego rodzaju paliwa będą w szczególności dotyczyły organizacji prac oraz eksploatacji urządzeń energetycznych pracujących w strefach zagrożenia wybuchem.

Planowana liczba kontroli: 24 kontrole

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
OIP Katowice

► KONTROLE WYNIKAJĄCE Z USTAWY PRAWO ENERGETYCZNE – W ZAKRESIE POSIADANIA KONCESJI DOTYCZĄCYCH PALIW CIEKŁYCH

W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne określono dla Państwowej Inspekcji Pracy zadanie kontroli warunków prowadzenia działalności objętej koncesjami w zakresie, w jakim dotyczą paliw ciekłych lub warunków udzielonych w koncesji.

Celem kontroli będzie sprawdzenie wypełniania przez przedsiębiorców obowiązków wynikających z ustawy *Prawo energetyczne* w zakresie wytwarzania, przetwarzania, magazynowania lub przeładunku, przesyłania, dystrybucji i obrotu paliwami. Inspektorzy pracy skontrolują spełnienie obowiązku posiadania koncesji określonego rodzaju, wpisu do rejestru podmiotów przywożących oraz obowiązku zgłoszenia do Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki infrastruktury paliw ciekłych (informacji o rodzajach i lokalizacji infrastruktury paliw ciekłych wykorzystywanej do prowadzonej działalności). Ponadto, w trakcie kontroli może zostać sprawdzone spełnienie wymagań przepisów dotyczących prowadzenia sprzedaży paliw ciekłych i świadczenia usług magazynowania lub przeładunku paliw ciekłych, ich przesyłania lub dystrybucji.

Planowana liczba kontroli: **bez limitów**

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**

▶ OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ ZAWODOWYCH PRACOWNIKÓW WYKONUJĄCYCH ROBOTY W ZAKRESIE BUDOWY, ROZWOJU I MODERNIZACJI SIECI KOLEJOWEJ

Podczas wykonywania robót torowych nadal dochodzi do zdarzeń wypadkowych związanych z pracami torowymi. Na liniach kolejowych odnotowano w 2022 r. 39 zdarzeń, a liczba wypadków względem 2021 r. wzrosła o 19%. Dane Urzędu Transportu Kolejowego za 4 lata wskazują natomiast, że najwięcej zdarzeń miało miejsce w wyniku wystąpienia nieprawidłowości w trakcie realizacji prac (78 zdarzeń w ciągu czterech lat, co stanowi 49,4% zdarzeń przy pracach torowych z tego okresu). W najbliższych latach kontynuowane będą intensywne prace w sektorze kolejowym.

Sytuacja w sektorze robót prowadzonych na infrastrukturze kolejowej oznacza konieczność zaplanowania i prowadzenia kontroli bezpieczeństwa prac związanych z budową i modernizacją sieci kolejowych. W trakcie kontroli przewidzianych w 2024 r. w zakresie ograniczenia zagrożeń zawodowych pracowników wykonujących prace na torowiskach Państwowa Inspekcja Pracy oceni, czy zapewniono organizację bezpiecznej pracy, prawidłową koordynację robót w zakresie bhp pomiędzy wykonawcami na tych samych odcinkach robót kolejowych, właściwe przygotowanie pracowników do wykonywania pracy oraz wyposażenie stanowisk pracy w niezbędne urządzenia ochronne. Kontroli poddane zostaną również prowadzenie prawidłowego nadzoru nad pracami przez osoby odpowiedzialne – w zakresie zapewnienia pracownikom odpowiednio wysokiego poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia.

Planowana liczba kontroli: 100 kontroli

Koordynacja: Departament Nadzoru i Kontroli

► BEZPIECZEŃSTWO PRACY PODCZAS MAGAZYNOWANIA I TRANSPORTU WEWNĄTRZZAKŁADOWEGO, M.IN. Z WYKORZYSTANIEM WÓZKÓW JEZDNIOWYCH Z NAPĘDEM SILNIKOWYM

Konieczność zmniejszenia ryzyka wypadkowego i zapewnienie bezpiecznego środowiska pracy dotyczy także sektora logistyczno – spedycyjnego. Zmniejszenie ryzyka wystąpienia zdarzeń wypadkowych w magazynach polega na kombinacji bezpiecznych metod pracy i stosowania odpowiednich procedur operacyjnych, skutecznego nadzoru nad pracownikami, odpowiedniego wykształcenia i terminowych szkoleń oraz wyposażenia pracowników w niezbędny sprzęt, w tym w odpowiedni sprzęt ochrony indywidualnej.

Inspektorzy pracy skontrolują wyznaczanie i oznakowanie dróg transportowych oraz ciągów komunikacyjnych, organizację ruchu kołowego i pieszego w miejscach krzyżowania się ciągów, właściwą organizację miejsc składowania towarów oraz oznakowanie miejsc niebezpiecznych. Działania kontrolne obejmą zakłady pracy, których działalność wiąże się z magazynowaniem wytworzonych produktów i półproduktów oraz rozdzielaniem i dystrybucją towarów, w tym centra logistyczne, dystrybucyjne i przeładunkowe, firmy kurierskie, hurtownie, oraz firmy, w których prowadzenie prac w zakresie magazynowania i transportu stanowi istotny element cyklu produkcyjnego.

Kontrola obejmie sposób składowania materiałów, w tym miejsce i dopuszczalną wysokość składowania, stateczność i nośność regałów, oznakowanie dróg transportowych i miejsc niebezpiecznych, w tym frontów przeładunkowych. Ocenione zostanie bezpieczeństwo pracy operatorów wózków jezdniowych i innych osób uczestniczących w pracach transportowych, w tym stan techniczny wykorzystywanego sprzętu oraz przygotowanie pracowników do pracy w zakresie posiadania niezbędnych uprawnień.

Planowana liczba kontroli: 200 kontroli

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli

▶ WARUNKI PRACY W PRZEDSIĘBIORSTWACH GOSPODARKI MORSKIEJ

▼ BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY PRZY BUDOWIE, PRZEBUDOWIE I REMONTACH JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH GOSPODARKI MORSKIEJ

Kontrole prowadzone będą na terenach stoczni produkcyjnych i remontowych, na jednostkach pływających oraz w halach produkcyjnych i na placach montażowych w zależności od etapów zaawansowania budowy (przebudowy/remontu) jednostek. Zakres kontroli obejmie:

- spełnienie ogólnych wymagań bhp (badania lekarskie, szkolenia bhp, uprawnienia kwalifikacyjne, ocena ryzyka zawodowego, działalność służby bhp, koordynacja prac podwykonawców itp.),
- prowadzenie prac kadłubowych, wyposażeniowych i nakładania powłok ochronnych zgodnie z wymaganiami przepisów i zasad bhp,
- wykonywanie prac szczególnie niebezpiecznych (prace w zbiornikach, prace na wysokości, prace z materiałami i substancjami niebezpiecznymi),
- stan techniczny maszyn i urządzeń (w tym rusztowań),
- stan techniczny stałych i tymczasowych instalacji energetycznych,
- transport wewnątrzzakładowy pionowy i poziomy.

W trakcie kontroli sprawdzeniu podlegać będzie również przygotowanie terenu stoczni do budowy lub remontu jednostek pływających pod kątem odpowiedniego wyposażenia w urządzenia techniczne i środki ratunkowe, jak również zapewnienia łączności z odpowiednimi służbami ratunkowymi.

Planowana liczba kontroli: bez limitów

Koordynacja: Departament Nadzoru i Kontroli
Krajowa Sekcja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

▼ BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY PRZY PRZEŁADUNKACH W PORTACH MORSKICH

Kontrole prowadzone będą na terenach operatorów portowych (terminali). Czynności kontrolne dotyczyć będą organizacji stanowisk pracy (w tym przygotowania jednostek pływających do przeładunku) i prowadzenia przeładunków w relacji burtowej i placowej z zapewnieniem prawidłowej obsady osobowej brygad przeładunkowych (zespołów roboczych) z odpowiednimi uprawnieniami kwalifikacyjnymi (brygadziści przeładunkowi, operatorzy dźwignic portowych, hakowi, lukowi, sztauerzy, trymerzy itp.).

W trakcie kontroli sprawdzeniu będzie podlegało przygotowanie do prowadzenia danego typu przeładunku w postaci opracowanych instrukcji bhp i procedur wewnętrznych oraz stanu technicznego i dokumentów dopuszczających do eksploatacji zastosowanego sprzętu przeładunkowego jak np. specjalistyczne suwnice i żurawie portowe, różnego rodzaju przenośniki i systemy transportowania ładunków (np. sypkich ładunków masowych) z zastosowanymi urządzeniami pomocniczymi (zawiesia, trawersy, chwytne, palety i tace ładunkowe itp.). Sprawdzona zostanie również sprawność maszyn i urządzeń w pomieszczeniach warsztatowych, stan techniczny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, oraz sposoby magazynowania materiałów na placach i w halach magazynowych.

Planowana liczba kontroli: bez limitów

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
Krajowa Sekcja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

▼ BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY PRZY EKSPLOATACJI JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH ORAZ WARUNKI ŻYCIA MARYNARZY

Kontrole prowadzone będą na jednostkach pływających uprawiających żeglugę morską oraz w siedzibach armatorów. Czynności kontrolne dotyczyć będą sprawdzenia aktualności dokumentów bezpieczeństwa statku, zgodności składu załogi z minimalnymi wymaganiami, sprawdzenia spełniania wymagań odpowiednich przepisów w zależności od typów statków (statki konwencyjne i niekonwencyjne) a w szczególności zapewnienia bezpiecznych przejść i dojazdów do stanowisk pracy, zapewnienia sprawnych maszyn i urządzeń posiadających odpowiednie urządzenia ochronne, oznakowania miejsc niebezpiecznych na statku, ochrony przeciwporażeniowej przy urządzeniach elektrycznych, wyposażenia działu pokładowego i działu maszynowego oraz wyposażenia w środki ochrony indywidualnej i sprzęt ratunkowy. W ramach prowadzonych kontroli weryfikacji będzie podlegał również sposób zatrudnienia na jednostkach pływających oraz pozostałe kwestie wynikające z ustawy o pracy na morzu.

Planowana liczba kontroli: bez limitów

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
Krajowa Sekcja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

► OCENA ZGODNOŚCI BUDOWY I STANU TECHNICZNEGO JEDNOSTEK PŁYWAJĄCYCH Z PRZEPISAMI BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY

▼ STATKI ŚRÓDLĄDOWE I STATKI MORSKIE

Kontrole w tym zakresie prowadzone będą po całkowitym zakończeniu budowy jednostki pływającej, po jej wpisaniu do rejestru w Urzędzie Żeglugi Śródlądowej, uzyskaniu pozytywnego wyniku z przeprowadzonej inspekcji technicznej lub uzyskaniu dokumentu wydanego przez instytucję klasyfikacyjną uznaną przez Komisję Europejską oraz po przeprowadzeniu kontroli przez Państwową Inspekcję Sanitarną. W trakcie kontroli weryfikacji podlegają ww. dokumenty oraz sprawdzana jest zgodność budowy statku, jego stałych urządzeń i wyposażenia z wymaganiami przepisów i zasad bhp. Kontrolą objęte będą ukończone stanowiska pracy, pomieszczenia socjalne oraz higieniczno-sanitarne, wyposażenie stałe i ruchome jednostki, stan techniczny maszyn i urządzeń znajdujących się w dziale pokładowym i dziale maszynowym, instrukcje bezpieczeństwa pracy, obsługi maszyn i urządzeń, udzielania pierwszej pomocy oraz wyposażenie jednostki w niezbędny sprzęt ratunkowy.

Planowana liczba kontroli: bez limitów

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
Krajowa Sekcja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

▼ OBIEKTY ZANURZALNE

Kontrole prowadzone będą po całkowitym zakończeniu budowy obiektu zanurzalnego (np. batyskaf, dzwon nurkowy, klatka do nurkowania itp.), przed wydaniem certyfikatu przez Urząd Morski w Gdyni. Kontrolowane zagadnienia zależą od rodzaju i przeznaczenia zgłoszonego obiektu zanurzalnego (głównie spełnienie wymagań dotyczących maszyn i bezpieczeństwo użytkowania instalacji energetycznych). Zakres kontroli wynika z *ustawy o wykonywaniu prac podwodnych* oraz aktów wykonawczych do ustawy, jak również przepisów bhp, których stosowanie nie wyłącza ich stosowania w zakresie prowadzenia prac podwodnych i zasad bhp dotyczących obiektów zanurzalnych (np. przepisy kwalifikacyjne Polskiego Rejestru Statków). Kontroli podlegać będzie budowa stałych urządzeń i wyposażenia obiektu zanurzalnego pod względem zgodności z przepisami bezpieczeństwa pracy.

Planowana liczba kontroli: bez limitów

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
Krajowa Sekcja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

▶ BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY W PRZEDSIĘBIORSTWACH ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ

Kontrole prowadzone będą na terenach rzecznych stoczni produkcyjnych i remontowych, na jednostkach pływających oraz w halach produkcyjnych i na placach montażowych w zależności od etapów zaawansowania budowy (przebudowy/remontu) jednostek. Kontrole będą dotyczyły:

- spełnienia ogólnych wymagań bhp (badania lekarskie, szkolenia bhp, uprawnienia kwalifikacyjne, ocena ryzyka zawodowego, działalność służby bhp, koordynacja prac podwykonawców itp.),
- prowadzenia prac kadłubowych, wyposażeniowych i nakładania powłok ochronnych zgodnie z wymaganiami przepisów i zasad bhp,
- wykonywania prac szczególnie niebezpiecznych (prace w zbiornikach, prace na wysokości, prace z materiałami niebezpiecznymi),
- stanu technicznego maszyn i urządzeń (w tym rusztowań),
- stanu technicznego stałych i tymczasowych instalacji energetycznych,
- transportu wewnątrzzakładowego pionowego i poziomego.

Kontrole w zakresie przeładunków prowadzone będą na terenach portów rzecznych lub w innych miejscach, gdzie prowadzone są przeładunki materiałów na śródlądowe jednostki pływające. Czynności kontrolne dotyczyć będą organizacji stanowisk pracy (w tym przygotowania jednostek pływających do przeładunku i ich połączenia z lądem), prowadzenia przeładunków w relacji burtowej i placowej z zapewnieniem prawidłowej obsady osobowej brygad przeładunkowych z odpowiednimi uprawnieniami kwalifikacyjnymi (brygadziści przeładunkowi, operatorzy dźwignic portowych, hakowi, lukowi, sztauerzy, trymerzy, sygnaliści itp.). Zweryfikowane zostanie przygotowanie do prowadzenia bezpiecznego przeładunku danego typu na podstawie opracowanych w tym celu instrukcji bhp i procedur wewnątrzzakładowych. Podczas kontroli sprawdzony zostanie także stan techniczny zastosowanego sprzętu przeładunkowego, przenośników i systemów transportowania sypkich ładunków masowych, w tym niezbędne dokumenty poświadczające dopuszczenie do eksploatacji, wydane przez Urząd Dozoru Technicznego.

W ramach prowadzonych kontroli weryfikacji będzie podlegał również charakter zatrudnienia na jednostkach pływających, kwalifikacje zawodowe członków załogi oraz kwestie wynikające z *ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o czasie pracy na statkach żeglugi śródlądowej* (Dz.U. poz. 993).

Planowana liczba kontroli: **22 kontrole**

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**
Krajowa Sekcja Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej

▶ OGRANICZANIE ZAGROZEŃ WYPADKOWYCH W ZAKŁADACH USŁUG LEŚNYCH

Ręczno-maszynowe pozyskanie drewna w polskich, gospodarczych lasach jest wykonywane przez zakłady usług leśnych (ZUL-e), wybrane w drodze przetargów przez Państwowe Gospodarstwo Leśne – Lasy Państwowe. Stan bezpieczeństwa realizowania tych prac zmienia się, dzięki coraz powszechniejszemu wykorzystywaniu specjalistycznych maszyn leśnych, o dużej wydajności i wysokim poziomie bezpieczeństwa pracy. Ręczne pozyskanie drewna nadal jednak stanowi istotną część pozyskania surowca drzewnego w leśnictwie, co – uwzględniając dotychczasowe doświadczenia kontrolne PIP – oznacza duże zagrożenia zawodowe i wypadkowe osób wykonujących prace tego rodzaju, utrzymujące się od lat na wysokim poziomie, nie ograniczone przez odpowiednie działania podmiotów zatrudniających.

Celem kontroli będzie weryfikacja przestrzegania obowiązujących przepisów prawa pracy, w szczególności bezpieczeństwa i higieny pracy oraz – w uzasadnionych przypadkach – legalności zatrudnienia, przede wszystkim u pracodawców zajmujących się pozyskiwaniem drewna na terenach zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Inspektorzy pracy skoncentrują się na obszarach szczególnie istotnych dla zmniejszenia poziomu wypadkowości w sektorze leśnictwa – organizowaniu prac na powierzchniach leśnych zgodnie z obowiązującymi regulacjami, prowadzeniu ścinki drzew wyłącznie bezpiecznymi technikami, wyposażeniu pracowników w niezbędne oraz prawidłowo dobrane środki ochrony osobistej oraz odzież i obuwie robocze, a także na podejmowaniu przez pracodawców działań ograniczających wpływ niebezpiecznych i szkodliwych czynników środowiska pracy na pracujących. Efektem kontroli powinna być poprawa bezpieczeństwa pracy w podmiotach kontrolowanych. Inspektorzy pracy będą reagowali dostępnymi środkami prawnymi na ujawnione przypadki bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia drwali i osób z nimi współpracujących oraz będą egzekwowali zapewnienie osobom pracującym niezbędnych narzędzi warunkujących bezpieczeństwo pracy.

Planowana liczba kontroli:

- Kontrole jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych
 bez limitów
- Kontrole zakładów usług leśnych
 200 kontroli

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**

▶ PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW USTAWY O MIKROORGANIZMACH I ORGANIZMACH GENETYCZNIE ZMODYFIKOWANYCH

Ustawa o Państwowej Inspekcji Pracy zawiera również zadanie polegające na ocenie przestrzegania wymagań bezpieczeństwa i higieny pracy, o których mowa w *ustawie o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych*. Wymogi tej ustawy wskazują na konieczność podejmowania przez podmioty wytwarzające i stosujące takie organizmy działań zapewniających bezpieczeństwo pracy z mikroorganizmami i przestrzeganie przyjętych zasad bezpieczeństwa.

Kontroli poddane zostaną przede wszystkim wymagania dotyczące utrzymania miejsca dokonywania zamkniętego użycia mikroorganizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMM) na możliwie najniższym poziomie narażenia, stosowanie technicznych środków kontroli źródła zagrożenia i realizację obowiązku stosowania środków ochrony indywidualnej oraz sprzętu dostosowanego do kategorii zamkniętego użycia GMM przez osoby biorące udział w zamkniętym użyciu tych mikroorganizmów, jak również zapewnienie osobom biorącym udział w zamkniętym użyciu GMM – co najmniej raz na 2 lata – uczestnictwa w szkoleniu w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Część kontroli przeprowadzona zostanie na wniosek ministerstwa właściwego do spraw środowiska o wydanie zezwolenia na prowadzenie zakładu inżynierii genetycznej.

Planowana liczba kontroli: **bez limitów**

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli
OIP Wrocław**

▶ OGRANICZENIE ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z WYSTĘPOWANIEM CZYNNIKÓW FIZYCZNYCH W ŚRODOWISKU PRACY – HAŁAS I DRGANIA MECHANICZNE

Celem kontroli będzie ustalenie, jakie działania podejmują pracodawcy w celu ograniczenia zagrożeń związanych z występowaniem hałasu i drgań mechanicznych, na stanowiskach pracy lub ich wyeliminowania – zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Gospodarki i Pracy z 5 sierpnia 2005 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy przy pracach związanych z narażeniem na hałas lub drgania mechaniczne* oraz *rozporządzenia Ministra Zdrowia z 2 lutego 2011 r. w sprawie badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy*, a także ocena adekwatności tych działań do faktycznych poziomów narażenia na te fizyczne czynniki środowiska pracy.

Do kontroli zostaną wytypowane małe zakłady pracy, w których występuje narażenie zatrudnionych na wymienione czynniki, ustalone na podstawie własnych baz danych (kontrole z lat ubiegłych), informacji będących w posiadaniu stacji sanitarno-epidemiologicznych lub na podstawie dostępnych źródeł, w tym ewentualnych skarg.

W trakcie kontroli inspektorzy pracy sprawdzą czy pracodawcy posiadają aktualne wyniki badań i pomiarów tych czynników, czy prowadzone są odpowiednie rejestry oraz czy wdrożono programy działań organizacyjnych oraz technicznych, które mają na celu obniżenie oddziaływania tych czynników fizycznych na osoby pracujące. Sprawdzony zostanie obowiązek wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej słuchu oraz prawidłowy ich dobór – w przypadkach przekroczenia dopuszczalnych norm.

Planowana liczba kontroli: 80 kontroli

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli

▶ PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY W MIEJSCACH SKUPU I SKŁADOWANIA ZŁOMU

Odzyskiwanie surowców wtórnych jest wynikiem konieczności dbania o środowisko naturalne. Rosnąca konsumpcja dóbr powoduje stale rosnącą ilość odpadów, w tym metali żelaznych i kolorowych.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego w ciągu ostatnich 10 lat wypadkom przy pracy w podmiotach sklasyfikowanych pod numerem PKD – 46.77.Z. uległo ok. 1 500 osób. Z danych będących w posiadaniu PIP wynika, że w tym okresie 20 osób straciło życie, a prawie 50 odniosło ciężkie obrażenia ciała, co biorąc pod uwagę liczbę osób zatrudnionych w tej branży jest wynikiem niepokojącym.

Na stanowiskach związanych ze skupem złomu wykonuje się wiele rodzajów prac, przy których występuje nasilenie zagrożeń wypadkowych – ręczne prace transportowe, obsługa urządzeń przeładunkowych, załadunek i rozładunek pojazdów, w tym taboru kolejowego, obsługa pras hydraulicznych, cięcie metali ściernicami oraz gazami technicznymi i plazmą. Dodatkowo mogą wystąpić prace w kontakcie z przedmiotami niebezpiecznymi, które mogą doprowadzić do wybuchu, pożaru lub stwarzać zagrożenie dla zdrowia człowieka pod względem toksyczności lub działania rakotwórczego, działać żrąco lub powodować emisję promieniowania jonizującego przez substancje promieniotwórcze.

Planowana liczba kontroli: 80 kontroli

Koordynacja: Departament Nadzoru i Kontroli
OIP Gdańsk

► KONTROLE PRZESTRZEGANIA PRZEPISÓW BHP PODCZAS USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I PRZEMYSŁOWYCH

Azbest nadal spotykany jest dość powszechnie, jako pokrycia dachowe oraz elementy elewacyjne i stanowiące otulinę węzłów ciepłowniczych i rurociągów systemów grzewczych. Prowadzone prace remontowe w miejscach występowania azbestu stwarzają zagrożenie wystąpienia azbestozależnych nowotworów zawodowych, jak również wypadków przy pracy, charakterystycznych dla prac budowlanych.

Prace tego rodzaju coraz częściej prowadzą wyspecjalizowane firmy remontowe, niemniej zapobieganie i ograniczanie zagrożeń wynikających z kontaktu z azbestem jest niezwykle istotne, nie tylko w rozumieniu narażenia zawodowego, ale także możliwej ekspozycji osób postronnych.

Kontrole zaplanowane na 2024 rok będą miały na celu ocenę poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy w trakcie prowadzonych remontów sieci ciepłowniczych i pokryć dachowych oraz weryfikację działań podjętych przez pracodawców, mających na celu maksymalne ograniczenia narażenia na pył azbestu. Kontrolom towarzyszyć będą działania prewencyjne, uświadamiające konsekwencje lekceważenia wpływu azbestu na powstawanie chorób nowotworowych.

Działania podejmowane przez PIP, związane z oceną bezpieczeństwa usuwania i zabezpieczania wyrobów zawierających azbest, uzupełniają założenia rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”. Oprócz weryfikacji zapewniania bezpieczeństwa osób pracujących wpływają na zmniejszenie oddziaływania pyłu azbestu na osoby postronne i środowisko.

Planowana liczba kontroli: **bez limitów**

Koordynacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**

▶ MIKROKLIMAT W ŚRODOWISKU PRACY – PRACA W WARUNKACH MIKROKLIMATU GORĄCEGO I MIKROKLIMATU ZIMNEGO

Pracownicy niektórych zakładów w Polsce zatrudniani są w warunkach mikroklimatu gorącego (m.in. w hutach, kopalniach, piekarniach) oraz w warunkach mikroklimatu zimnego (m.in. w magazynach chłodniczych, mroźniach). Kontrole, które zamierzamy przeprowadzić w 2024 roku dotyczyć będą oceny poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy tych pracowników, a głównym celem kontroli prowadzonych przez inspektorów pracy będzie ocena spełnienia przez pracodawców obowiązków dotyczących przede wszystkim wykonywania badań i pomiarów, z uwzględnieniem rzeczywistego czasu narażenia na oddziaływanie czynników szkodliwych dla zdrowia, na podstawie obowiązującego u danego pracodawcy systemu i rozkładu czasu pracy.

Sprawdzone zostanie zapewnienie przez pracodawców właściwych środków ochrony zbiorowej oraz odpowiednio dobranych środków ochrony indywidualnej. Szczególna uwaga zostanie poświęcona na sprawdzenie, czy pracownikom pracującym w warunkach mikroklimatu zapewniono właściwe pomieszczenia higieniczno-sanitarne do odpoczynku oraz dodatkowe uprawnienia określone przepisami prawa pracy (np. posiłki profilaktyczne). Działania kontrolne zweryfikują także realizację przez pracodawców obowiązku dotyczącego przeprowadzania oceny ryzyka zawodowego, zastosowania zaleceń zmniejszających to ryzyko zawartych w dokumentacji oraz zapoznawania pracowników z wynikami tej oceny.

Wybór zakładów do kontroli nastąpi na podstawie rozpoznania przeprowadzonego przez okręgowe inspektoraty pracy. Zgłoszone skargi dotyczące naruszeń obowiązujących przepisów związanych z zatrudnianiem pracowników w warunkach mikroklimatu gorącego lub zimnego zostaną również rozpatrzone w toku kontroli.

Planowana liczba kontroli: 100 kontroli

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli

► WYPADKI PRZY PRACY

Badanie okoliczności i przyczyn zaistniałych wypadków przy pracy jest jednym z priorytetowych zadań Państwowej Inspekcji Pracy, ponieważ pozwala ocenić działania podejmowane przez podmioty zatrudniające, których celem powinno być zapobieganie i ograniczanie potencjalnych następnych zdarzeń wypadkowych. Czynności kontrolne podejmowane są po zgłoszeniu śmiertelnego, ciężkiego i/lub zbiorowego zdarzenia wypadkowego związanego z pracą. Kontrole powypadkowe służą zweryfikowaniu prawidłowości działania zespołów powypadkowych powołanych przez pracodawców, ponieważ ich ustalenia powinny opierać się na prawidłowej analizie okoliczności wypadków w celu określenia skutecznych środków zapobiegawczych po zaistniałych wypadkach. Jest to istotne w świetle prawidłowej oceny czynników aktywizujących zdarzenie wypadkowe, co pozwala określić niezbędne działania naprawcze, a przede wszystkim prawidłowo zakwalifikować prawnie wypadek, by nie dochodziło do nieuzasadnionego pozbawiania poszkodowanych lub członków ich rodzin prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Inspektorzy PIP badają także wypadki osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy oraz cudzoziemców. Podmioty stosują różne formy zatrudnienia, co oznacza konieczność reagowania na wypadki również osób nieobjętych ubezpieczeniem wypadkowym. W uzasadnionych przypadkach, jeśli będzie to umożliwiała zabezpieczenie interesów ubezpieczeniowych osób poszkodowanych zatrudnionych na innej podstawie, niż umowa o pracę lub członków ich rodzin, inspektorzy pracy będą wytaczali powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy.

Planowana liczba kontroli: **bez limitów**

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**

► KAMPANIA SLIC WYPADKI PRZY PRACY - WIZJA ZERO

W 2024 roku Państwowa Inspekcja Pracy będzie brała udział w kampanii prewencyjno-kontrolnej pod auspicjami Komitetu Wyższych Inspektorów Pracy (SLIC). Kampania jest elementem działań podejmowanych w Unii Europejskiej zgodnie z założeniami „Wizji Zero” czyli ograniczania liczby wypadków śmiertelnych związanych z pracą, aż do wyeliminowania ich całkowicie. Stanowi także wypełnienie założeń zawartych przez Komisję Europejską i zaadresowanych do krajów członkowskich w dokumencie pt.: *Strategiczne ramy UE dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy na lata 2021–2027: Bezpieczeństwo i higiena pracy w zmieniającym się świecie pracy*.

Kontrole będą prowadzone w sektorach wybranych przez przedstawicieli państw członkowskich przygotowujących założenia kampanii w grupie AdCo, tzn. w budownictwie, transporcie drogowym oraz rolnictwie i leśnictwie. Zakres kontroli będzie uwzględniał przygotowanie do pracy, w szczególności znajomość zagrożeń oraz sposobów ochrony przed nimi; ocenę ryzyka zawodowego, w tym w odniesieniu do zagrożeń, które powodują wypadki przy pracy w danej branży, a także wyposażenie stanowisk pracy oraz pracowników w odpowiednie środki ochronne.

Podstawowym celem kontroli jest zweryfikowanie skutecznych działań, podejmowanych przez podmioty, które powinny polegać na zapobieganiu i ograniczaniu możliwych zdarzeń wypadkowych – na podstawie prawidłowej analizy i określeniu środków zapobiegawczych w świetle istniejących zagrożeń w środowisku pracy oraz wcześniejszych wypadków przy pracy, jeśli miały miejsce.

Planowana liczba kontroli: nie mniej niż 21

Koordinacja: Departament Nadzoru i Kontroli
OIP Kraków

► KONTROLA DANYCH ZAWARTYCH W DRUKU ZUS IWA

Sprawdzanie poprawności danych zawartych w informacji ZUS IWA, corocznie składanej przez pracodawców – płatników składek na ubezpieczenie wypadkowe do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, jest elementem prewencyjnego i ekonomicznego oddziaływania inspektorów pracy na kontrolowane podmioty. Głównym celem kontroli jest analiza poziomu wypadkowości w danym podmiocie, czyli ocena poziomu bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ocena skuteczności stosowanych środków zapobiegających wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym. Kontrole druku ZUS IWA odbywają się na podstawie *ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych* (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 1205).

Prawidłowość danych przekazywanych przez pracodawców, zatrudniających w danym roku przeciętnie powyżej 10 osób, wpływa na wyliczenie i określenie zróżnicowanej składki wypadkowej na kolejny rok składkowy. Mikroprzedsiębiorstwa płacą składkę zryczałtowaną, przewidzianą dla wiodącego PKD, wskazanego przez nich w Krajowym Rejestrze Sądowym. Elementami sprawdzanymi przez inspektorów pracy są: liczba zatrudnionych podlegających ubezpieczeniu wypadkowemu, liczba wypadków przy pracy zaistniałych w raportowanym okresie oraz liczba osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia niebezpiecznymi, szkodliwymi i uciążliwymi czynnikami środowiska pracy.

Planowana liczba kontroli: **bez limitów**

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**

▶ PRZESTRZEGANIE PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH ZATRUDNIANIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Działania podejmowane przez Państwową Inspekcję Pracy w stosunku do osób z niepełnosprawnościami, w zakresie spełniania przez pracodawców wymogów dotyczących zatrudniania, wynikają z *ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz Kodeksu pracy. Inspektorzy pracy opiniują warunki pracy osób niepełnosprawnych zatrudnionych w zakładach pracy chronionej i zakładach aktywności zawodowej, wyrażają opinię w zakresie stanowisk pracy organizowanych dla osób niepełnosprawnych. Organy PIP przeprowadzają okresowe kontrole (nie rzadziej niż co trzy lata) w zakładach posiadających status zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, od których uzależnione jest utrzymanie statusów tych zakładów pracy. Ponadto PIP przeprowadza corocznie kontrole sprawdzające warunki pracy osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które są zatrudnione na otwartym rynku pracy.

Celem kontroli jest ocena przestrzegania obowiązujących przepisów określających uprawnienia osób z niepełnosprawnościami, wynikające z *ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* oraz przepisów prawa pracy, w tym bezpieczeństwa i higieny pracy. Kontrole dotyczą zarówno podmiotów zatrudniających takie osoby jak i zamierzających je zatrudnić.

Na wnioski starostów, pracodawców i organizatorów pracy sprawdzane jest przystosowanie stanowisk pracy do potrzeb tych osób, uwzględniające specyfikę ich niepełnosprawności. Ocena stanowisk pracy osób niepełnosprawnych jest ponadto niezbędna w związku z korzystaniem przez pracodawców ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Planowana liczba kontroli:

- Kontrole zakładów posiadających status zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej, ubiegających się o ich nadanie, „rozszerzenie” lub nieposiadających ww. statusów a organizujących stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych
 bez limitów
- Kontrole warunków pracy osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności w zakładach niezapewniających warunków pracy chronionej
 100 kontroli

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**

NADZÓR RYNKU – KONTROLE WYROBÓW W ZAKRESIE OCENY ICH ZGODNOŚCI Z WYMAGANIAMI ZASADNICZYMI I INNYMI ORAZ WYDAWANIE OPINII NA WNIOSEK ORGANÓW CELNYCH

Państwowa Inspekcja Pracy jest jednym z krajowych organów stanowiących system oceny zgodności i nadzoru rynku w Polsce. Kontrole przeprowadzane w ramach tych zadań mają na celu zapewnić w obrocie i u użytkowników towary spełniające normy jednolitego prawa europejskiego, w szczególności towary bezpieczne, nie stwarzające zagrożenia wypadkowego.

Zaplanowane na 2024 rok kontrole ukierunkowane będą na monitorowanie zgodności z zasadniczymi i innymi wymaganiami określonych wyrobów lub ich grup. Są to w szczególności wyroby, których stosowanie wiąże się z dużym zagrożeniem dla bezpieczeństwa pracowników (np. maszyny przy użytkowaniu których dochodzi do licznych wypadków przy pracy) lub istnieją uzasadnione podejrzenia, że w obrocie znajdują się wadliwe wyroby danego rodzaju. W 2024 r. sprawdzona zostanie grupa produktów mieszcząca się pod pojęciem „odzież ochronna”, zabezpieczająca pracujących przed wpływem czynników środowiska pracy. W przypadku maszyn skoncentrujemy się na urządzeniach wykorzystywanych w piekarniach i cukierniach.

W przypadku ujawnienia wad produktów inspektorzy pracy rozpoczną procedurę wyjaśniającą, której celem jest zapewnienie zgodności zakwestionowanych wyrobów z wymaganiami przepisów. Jeśli kontrolowany podmiot odpowiedzialny (producent, importer, upoważniony dystrybutor) nie podejmie dobrowolnych działań naprawczych w wyznaczonym terminie oraz w przypadkach, w których kontrolowane wyroby będą stwarzały poważne zagrożenie – w stosunku do tych podmiotów wszczynane będzie postępowanie, którego celem będzie doprowadzenie zakwestionowanych produktów do zgodności z wymaganiami europejskimi i krajowymi lub ich wycofanie z obrotu lub użytkowania.

Wydawanie opinii na wniosek organów Krajowej Administracji Skarbowej jest jednym z zadań statych PIP, związanych z kontrolami z zakresu nadzoru rynku realizowanych w ramach kompetencji przypisanych w tym zakresie inspektorom pracy. Krajowy system nadzoru rynku służy m.in. poprawie bezpieczeństwa użytkowania produktów nieżywnościowych poprzez eliminowanie z rynku i z obrotu wyrobów niezgodnych z wymaganiami lub stwarzających zagrożenie albo poprzez wyegzekwowanie doprowadzenia do zgodności tych wyrobów z prawodawstwem Unii Europejskiej. Powyższe wpisuje się w jedną z podstawowych zasad Unii Europejskiej – zapewnienia swobodnego przepływu towarów przy jednoczesnym zapewnieniu odpowiedniego poziomu ich bezpieczeństwa. Kontrole prowadzone na wniosek organów celnych są skutecznym i bezpośrednim, bo dającym natychmiastowe efekty, środkiem eliminowania u źródła (przed dopuszczeniem do obrotu) produktów niespełniających wymagań lub stwarzających zagrożenie.

Planowana liczba kontroli:

- Kontrole sprawdzające w związku z otrzymanymi informacjami o wadach wyrobów:
 bez limitów
- Kontrole maszyn:
 120 kontroli
- Kontrole odzieży ochronnej:
 80 kontroli
- Wydawanie opinii na wniosek organów celnych:
 bez limitów

Koordinacja: **Departament Nadzoru i Kontroli**